

Izhaja vsako soboto zjutraj. Vsaka druga številka ima poučno zabavno ilustrirano prilogo „Družinski prijatelj“.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri 2. Tja je treba nasloviti vse rokopise, ki naj se objavijo v listu ali pa v prilogi. Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana pisma se ne sprejemajo. V nujnih slučajih se je posluževati telefona tiskarno štev. 63.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri št. 2. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ s priloženo je za vse leto naprej po pošti K. 6.—, za pol leta K. 3.—. Posamezne številke po 6 v.

Cena inseratom je 10 vinarjev za enostopno pet t vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust. Poštno - hranilnični račun št. 64139.

Zadružni tečaj pri sv. Ivanu.

V ponedeljek 9. t. m. se je pričel v prostorih obrtnega in konsumnega društva pri sv. Ivanu pri Trstu zadružni tečaj in sicer — prvi na tržaškem ozemlju in v Istri. Dejstvo, da obiskuje tečaj nad 50 udeležencev iz tržaške okolice in Istre, jasno priča, kako potreben je bil ta tečaj.

V ponedeljek popoldan ob 3. uri otvori načelnik obrtnega in konsumnega društva gospod H. Škerl tečaj, pozdravi navzoče, posebno člana načelstva „Zadružne Zveze“ v Ljubljani gosp. dr. E. Lampe in voditelja tečaja, potovalnega učitelja in nadrevizorja „Zadružne Zveze“ v Ljubljani g. Vl. Pušenjaka. G. dr. Lampe se zahvali za pozdrav, pozdravlja udeležence in govori splošno o pomenu in potrebi združevanja.

Nato se prične tečaj. Voditelj tečaja govori o zgodovini zadružništva, slika neznosne razmere in zalosten gospodarski položaj srednjih stanov, zlasti kmečkega, obrtnega in delavskega stanu; te razmere so privedle do tega, da so začeli vsi ti zatirani stanovi v samopomoči — v združevanju iskati rešitve. Nastopila sta dva moža Schulze-Delitzsch in Raiffeisen. Schulze-Delitzsch je ustvaritelj zadružništva v mestih, namenjenega obrtnikom in trgovcem, Raiffeisen je oče kmetijskega zadružništva. Zavodi Schulze-Delitzschevega ustroja imajo kapitalističen značaj, dočim preveča vse kmečke zadruge krščanska ljubezen do bližnjega in nesebično, požrtvovalno delo v prosep skupnosti. — Tečaj je namenjen za kmetijske zadruge, zato se bo v tečaju le oziralo na kmetijsko zadružništvo. Govornik govori obširno o celej organizaciji kmetijskega zadružništva, o ciljih zadružnih zvez srednjih zadrug, splošne zveze kmetijskih zadrug na Dunaju in mednarodne zveze kmetijskih zadrug, katera razteza svoje delovanje čez celo Evropo.

Po predavanju je voditelj pojasnil uredbo in zaznamovanje posameznih posojilničnih knjig in začel s praktičnim poukom knjigovodstva.

V torek je predaval voditelj o narodno-gospodarskem, pravno-vzgojevalnem in socialnem pomenu Rajfajzovk. Orisal nam je načela, na katerih slenijo posojilnice Rajfajzovke in sicer

1. neomejena zaveza, 2. omejen okoliš, 3. nizki deleži, ki se ne obrestujejo, oz. ne višje kakor hranilne vloge, 4. podeljevanje posojil v obliki osebnega kredita proti poroštvu. Posojila se dajejo na dobo štirih let. Menice so izključene, 5. razlika med obrestno mero za hranilne vloge in za posojila z vsemi drugimi plačili vred ne sme presegati 1 in pol posto, 6. brezplačno delo načelstva in nadzorstva, 7. ves čisti dobiček se odkazuje rezervnemu zakladu, 8. posojilnice Rajfajzovke naj tudi preskrbujejo, kjer ni drugih zadrug, skupen nakup kmet. potrebnih in skupno prodajo kmet. pridelkov, Rajfajzovke so izrgale kmečko prebivalstvo iz rok oderuhov, zbirajo ljudski kapital, vplivajo na obrestno mero in so zlasti v ravnokar prestali dobi denarne draginje pokazale, kaka dobrota so one za srednji stan. Dočim so kapitalistični zavodi in zveze istih (n. pr. celjska zadružna zveza) komaj mogle dajati kredit proti znatno zvišanim obrestim (7, 7 in pol do 8 posto), so vse Rajfajzovke, združene v „Zadružni Zvezi“ v Ljubljani ohranile staro obrestno mero, ker je tudi „Zadružna Zveza“ v Ljubljani podeljevala Rajfajzovkam kredit, kakor prej, proti 5 postotnem obrestovanju. In ravno v tem se kaže moč organizacije ako v časih, ko je trda za denar, morejo ravno tako postreči onim, ki so pomoči potrebni, kakor v dobrih časih. Govornik je pozival k varčevanju, zlasti je priporočal upeljavo domačih hranilnic v svrhu pospeševanja štedenja nižih slojev kakor tudi mladine. Ker tvorijo Rajfajzovke temelj vsem drugim zadrugam, zato bi se naj one ustanovile povsod za 2 ali 3 sosedne župnije, ki štejejo nad 2000 duš. — V nadaljnjem govoru je z vzgledi iz prakse pobijal ugovore nasprotnikov proti Rajfajzovkam, kakor pomanjkanje za vodstvo sposobnih

ljudij, premala varnost, molčečnost, trlitev, da zapeljujejo Rajfajzovke ljudstvo k lahkomišljenemu zadolževanju, pomanjkanje domačih vlog itd.

Po predavanju je nadaljeval revizor „Zadružne Zveze“ v Ljubljani g. Vek. Pele pouk v knjigovodstvu, dočim voditelj tečaja nadzoruje vse delo udeležencev in jim daje potrebna pojasnila.

Popoldan je voditelj razlagal zakonske določbe glede načelstva in nadzorstva, zlasti delo v sejah ter opozarjal na napake, ki se dogajajo v praksi in mnogokrat provzročajo nered v zadrugah. Praktično so se po vsakem predavanju nadaljevale vaje v knjigovodstvu in se je celo knjigovodstvo Rajfajzovk ter računski zaključek od vseh udeležencev izvršil.

V sredo popoldan je voditelj tečaja obravnaval koristi in delovanje kmetijskih nakupovalnih in prodajalnih zadrug v zvezi z trojnimi zadrugami ter konsumnih društev. Da so te vrste zadrug na tržaškem ozemlju in v Istri potrebne, je pokazala zelo živahna debata, v kateri je mnogo udeležencev izražalo željo, da se v svrhu pospeševanja kmetijstva ustanovijo take zadruge, in so prosili za pojasnila glede ustanovitve kmetijskih zadrug.

Popoldan je predavatelj govoril o uredbi raznovrstnih zadrug in sicer živinorejskih, mlekarjskih, perutninarskih, ribiški ter zboljševalnih meljoračnih zadrug.

V sredo zvečer se je vršil diskusijski večer in so se razpravljala razna važna zadružna vprašanja. — Debate so se udeleževali udeleženi prav pridno in pokazali, kako silno se zanimajo za zadružništvo. Sledi.

Kako se branijo!

Zadnjič smo priobčili na kratko, kar piše „Obzor“ o ricmanjskem vprašanju. Da bo tržaški dnevnik odkihnil na tako hud tobak, kakor mu ga je ponudil liberalni bratec v Zagrebu, je bilo pričakovati, in faktično se je tukajšnji dnevnik dne 3. t. m. branil — toda prav krotko — na bratske obree Dra. B. v „Obzoru“. — Tržaški dnevnik bi nam rad povedal, da je šifra „Dr. B.“ le finesa, ki „naj pozornost javnosti zavede“. Naj bo „Dr. B.“ ta ali ona oseba, konstatiramo le, da je pisal v liberalni „Obzor“ in da ni nikakor bogvekaki „uslužben hinavec“ (besede trž. dnevnika), ker tak-le ne bi pisal v „Obzor“ tako, kakor je pisal! Ker mu tržaški list ne more do živlega, obsipava ga prav liberalno s čednimi naslovi. Očita mu, da je „perfekten ignorant“ v ricmanjskem vprašanju, očita mu „mala fides“, potem zopet da je njegovo pisanje ali „zlobno ali otročje“ itd., vse to v tonu, ki kaže pisatelja, kateri čuti, da je pogorel! Liberalni organ v Trstu pravi glede same stvari, da ni „čisto nič presenečen po rešitvi iz Rima“.

Mi pa mislimo, da je bil tako presenečen, da mu je za nekaj dni kar sapo zaprlo, tako da ni mogel govoriti, temveč je samo prežvekal, kar so blagovolili pisati o rešitvi liberalni hrvaški organi. —

Ker pa čutijo gospodje v Trstu prav živo „Obzorov“ članek, ki zvrta krivdo na „neugodni“ rešitvi ricmanjskega vprašanja na vodstvo „narodne“ stranke v Trstu, na tržaški dnevnik in na — dra. Požarja, se hočejo nekoliko oprati pred javnostjo. Za to konstatira tržaški dnevnik, da

a) „Ricmanje niti ne spadajo več v delokrog tržaškega političnega društva, ampak v delokrog političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri“ — S tem bi hotel članek tržaškega lista umiti sebi in drugim roke, piše pa malo za tem: „da so ravno vodilni krogi narodne stranke v Trstu — da si Ricmanje ne spadajo v delokrog političnega društva „Edinost“ — pred par lesi poprijeli inicijativo, da bi obe politični društvi, ono v Trstu in ono v Pazinu, kombinirano delovali za rešitev ricmanjskega vprašanja“. Torej najprej Ricmanje ne spadajo

v delokrog političnega društva „Edinost“, potem pa so ravno vodilni krogi „Edinosti“ poprijeli inicijativo za rešitev ricmanjskega vprašanja. Istrsko politično društvo je potemtakem spalo, sicer ne bi bilo potrebovalo inicijative (!) iz Trsta. Iz Trsta se je torej vodila ta afera. — Dobro, da vemo tudi to!

Liberalni članek trdi dalje proti „Obzoru“,

b) da je avtorizirani zastopnik Ricmanjcev gospod notar in deželni poslanec Ivan Plantan v Ljubljani. To je res, da so gospodje v Trstu, potem ko so preveč zavozili barko izročili krmilo g. Plantanu, da bi jo pripeljal nemara v kako sveto narodno luko. Toda g. Plantan, ki si je toliko prizadeval, da bi se ta nesrečna afera (besede tržaškega lista!) enkrat spravila z dnevnega reda, se je motil, ako je upal, da si bode kot zastopnik od tržaških krogov zapuščenih Ricmanjcev nabral lavorik. Te le bi bili pobrali dohtarji v Trstu, ko bi bilo kaj pobrati. Res je, da mu tržaški dnevnik priznava „nenavadno požrtvovalnost nesebičnost“ itd, pa da je hotel s „taktom in obzirnostjo odvzeti rešitvi afere vsaki odij tudi za drugo stran“ (trž. škofa! hm!), s tem priznanjem pa bo moral dr. Plantan biti zadovoljen, ker pričakovanih vspehov ni doživel in na honorar v borbi „za narodne svetinje“ pač ne bo nihče računati.

Lepa pa je vendar ta, kako hoče odvrniti trž. organ vsako odgovornost od sebe in od političnega društva „Edinost“. Zdaj naj nosi vso odgovornost dr. Plantan, politično društvo pa, ki je poprijelo inicijativo (!) za rešitev ricmanjskega vprašanja in njegovo glasilo sta nedolžna kot novorojeno dete. Tako je storil Pilat pri Kristusovi obsodbi: roke si je umil in rekel: „nedolžen sem“. Ricmanjsko afero se provzročili, zdaj se hočejo vsi izmuzniti, ki so se prej tako širokoustili!

Krasno pa je tudi priznanje.

c) da je osem in pol let, „odkar je nastalo ricmanjsko vprašanje“. Ker je tržaški list tako rad napadal škofa dra. Nagla, češ da je on vsemu kriv in ker je ta le škof v Trstu še le 5 in pol let, prosimo g. člankarja, naj nam pove, komu se ima pripisati krivdo na tej nesrečni aferi za prva tri leta? Kateri duhovnik je tedaj služboval v Ricmanjih?

Si tacuisses, philosophus mansisses!

Člankar izpoveduje javnosti

d) da si je tržaški list nakopal sovraštvo na izvestnih (sic!) mestih ravno s tem, da se je o primernih prilikah zavzemal za pravično rešenje te stvari Ricmanjcev.

Vemo že, kaj pomeni to sovraštvo na „izvestnih“ mestih; gospodje ne morejo pozabiti na neki škofijski dekret, s katerim je bilo zabranjeno čitanje „izvestnega“ glasila. Da je bila ta pilula grenka, že radi verujemo, toda kazati vedno radi tega tako kisel obraz, to ni zgodno. — Naravnost znamenita pa je ideja člankarja v tržaškem dnevniku ko pripisuje „Obzorovemu“ dopisniku „namen, da izvestne (sic!) kroge razbremeni od vsake krivde“. Joj, joj, g. člankar, kaj tako malo soli imate v glavi, da mislite, da bi „Obzor“ (!) hotel razbremeniti „izvestne kroge“. Ste hoteli narediti le neslan dovtip ali pa imate zopet enkrat svoje čitatelje za norca?

S kratka: „Obzor“ da brani „izvestne kroge“, politično društvo je nedolžno pri vsej tej nesrečni aferi, tržaški dnevnik ni zakrivil nič, prav nič . . . blagor mu kdor vse to veruje, on je brezdvomno velik . . . „narodnjak“.

Je li morda dr. Požar zakrivil vso to nesrečno afero? Marsikdo bi mislil, da je tako, saj je resnično, da pred prihodom dra. Požarja v Ricmanje ni bilo nikakega vprašanja in da se je stvar začela še le pod kaplanovanjem dra. Požarja. Toda tržaški dnevnik pravi razločno: „V interesu Ricmanjcev je bilo torej, da ostaja oseba dra. Požarja ločena od njihove borbe“. Požar ločen od ricmanjske borbe! Ha, ha! Torej tudi on je nedolžen, kdo pa je konečno kriv?

Sicer pa je, pravi trž. list, „dr. Požar“ uravnaval svoje postopanje po nasvetu razsodnih mož, ki želijo Ricmanjcem vse dobro.“

Torej niti gospod dohtar ni mislil s svojo glavo, temveč zanj so mislili drugi „razsodni možje!“

Kdo so ti možje? Vodstvo liberalne stranke ne, glasilo tržaško ne, kdo ostane še? Mogoče župan Berdon? Pa en dohtar juris, kakor je gospod Požar pod vodstvom toliko „razsodnih mož“, da ni predvidel prej vspela ricmanjske zadeve! Gospod doktor, gospod doktor, Vaš doktorat prava nam imponira . . . vsakdan manj! Čudno da niste predvideli, „kako se more slabo izvesti borba za narodne svetinje — in izgubiti.“

Tržaški dnevnik, ki pravi, da po rešitvi Rima ni „čisto nič presenečen“, je pa v začetku, ko je prišel odlok izgubil kar „bušolo“ na vprašanje, „kaj se ima storiti sedaj“. — „Nismo v hipu tega sami vedeli in nismo na čistem niti danes“ . . . Altrochè, da niso bili presenečeni!

Proti „Obzoru“ pa se brani prav mizerno: vse pisanje dokazuje, da je bilo ricmanjsko vprašanje za neke kroge v Trstu res „izgubljena partija“ in člankar bi hotel po svoji šibki repliki na „Obzor“, obrniti pozornost čitateljev na drug predmet, namreč na vprašanje zavoda sv. Jeronima v Rimu. Ta zavod spada v ricmanjsko zprašanje stokrat manj nego Poncij v „Vero“ in vendarle ga člankar vleče pri laseh sem, samo da more odvrniti občinstvo od svoje ricmanjske blamaže!

Dalje omenja člankar neko „dispozicijo v Rimu“, ki da je baje „pod pritiskom dunajskih in budimpeštanskih uplivov“ in pri teh okoliščinah pravi „nismo pričakovali druge rešitve“. Če niste pričakovali druge rešitve, čemu ste torej vedno apelirali proti tržaškemu škofu. Mari ni škoda za znamke in papir, ki ste ga rabili, ako ste znali že prej za odgovor iz Rima? Ne bi bilo stokrat bolje uporabiti one sile, ki ste jih naravnost potrošili v tej nesrečni aferi, za gospodarski prozpek naroda? — Sicer pa je bil ton, v katerem so pisali ricmanjski patroni pred rešitvijo svete Stolice za eno oktavo višji nego zdaj!

Pri tej priložnosti pa moramo protestirati proti sumnjičenju, češ da je sveta Stolica stala pri rešitvi ricmanjskega vprašanja pod uplivom dunajskih in budimpeštanskih krogov. Člankar zna sam prav dobro, da je sveti Oče stvar resno premislil, ter da ni potreboval pri tem avstro-ogrskih diplomatov in da je bilo dr. Plantanu prosto dopisovati neposredno s sveto Stolicco brez kakih strankarskih uplivov.

Ako hočejo pa zdaj gospodje okoli tržaškega dnevnika zaviti vso stvar in obrniti pozornost kam drugam, je to le dokaz, da ne znajo, kako ki se branili.

Naj rajši rečejo, če hočejo biti dobri katoličani, odkrito: V Rim smo apelirali, Rim je odgovoril, kdor ne uboga, je razkolnik. —

Političen pregled.

Deželni zbor istrski.

Istrski deželni zbor je sklican na 14. t. m. v Koper. Na tem zasedanju, ki bo trajalo le nekoliko dni, bo na dnevnem redu reforma o deželnem redu. Doba sedanjemu deželnemu zboru potече dne 20. junija.

Deželnozbornske volitve.

Na Goriškem so pri ožjih volitvah v splošni kuriji zmagali liberalci v zvezi z agrarno stranko, z Italijani in povrh tega še s socialnimi demokrati. Izvoljeni so: dr. Franko s 12725 glasov, Križnič s 12860, A. Štrekelj s 2176 glasov. Kandidatje Slovenske Ljudske Stranke so dobili: dr. Breclj 12157 glasov, Fon 12203 glasov, dr. Pavletič 12176 glasov.

Dveletna vojaška služba.

Vojaška uprava predloži, kakor hitro bodo politične razmere to dopustile, novi brambeni zakon na podlagi dveletne vojaške službe. Predno pa se uvede prezenčna služba, se bo preosnovalo topništvo in pogorska artiljerija, se pomnoži trdnjavo topništvo in ustanove prometni polki. Za to se bo zahtevalo povišanje novinskega kontingenta. Za armado se zahteva 22.000, za avstrijsko brambovstvo 4500, za honved 3500 rekrutov več. Ko bo dveletna služba uvedena, se bodo osnovalo obenem posebne delavske stotnije, da ne bo treba k delom komandirati vojake iz drugih stotnij, tako da bodo skoro vsi dejansko služili pri kompaniji.

Ker se skrajša službena doba, bo treba več podčastnikov, za katere bo sveda treba tudi poskrbeti, ko stopijo po gotovi službeni dobi v civilno službo. Treba bo nakupiti, oziroma vzeti v najem več strelišč, treba bo več municije in daljših vojaških vaj — s kratka, uvedba dveletne službe bo zahtevala mnogo denarja.

Vprašanje Kongo-države rešeno.

Bruselj, 12. marca. Med kraljem Leopoldom II. in belgijsko vlado, oziroma parlamentom se je po dolgem prekanju končno sklenilo sporazumljenje glede na odstop Kongo-kolonije Belgiji. Določbe so: Belgija bo upravljala vso Kongo-državo ne izvzemši kronsko domeno. Na mesto kronske domene stopi posebni fond 60 milijonov, s katerim se bo izvršilo več javnih del, n. pr. kolonialni muzej, olepšanje Ostenda itd. Kralj bo skozi 15 let dobil tri milijone civilne liste. Kolonialni svet imenuje parlament.

NOVICE

n „Rešitelji“ naroda. — Socialisti in liberalci okoli tržaškega dnevnika se čutijo poklicane rešiti slovensko ljudstvo. Toda njih delovanje je popolnoma zavoženo, brez stalne podlage. Tržaški dnevnik hoče rešiti narod s plesi, lepimi damami in — obilnimi solzami. Celo „Delavski List“ se pohujšuje nad tako politiko in pove koruptni tržaški politiki v obraz par gorkih. — Tega se mi sicer veselimo, vendar pa zato ne držimo s socialisti: odločno jih obsojamo, ker slednji skušajo osrečiti narod z gonjo zoper veronauk v šoli. — Popolnoma zavoženo na obeh straneh! Ubogi narod! Če sledi taki politiki, prvi gotovo v pogubo. Kaj je to brezverska šola? Otroci v šoli ne bi smeli slišati o Bogu, božjih zapovedih, o neumrjoči duši i. t. d. Kje: pa ni vere ni tudi moralne obveznosti. Človek brez vere ni odgovoren nobenemu za svoja dejanja. Ali se ne bi s tem izpodkopal moralni temelj vsake družine, družbe in države? Kaj bi učitelj odgovoril otroku na najvažnejša vprašanja človeškega življenja? — Naravno, to kar bi se mu ljubilo! Lepa anarhija bi nastala pri mladini ob taki vzgoji: dvomi bi jih razjedali, skušnjave in pohot pa jih vabili v naravno pogubo. Zato je prav končal svoj govor v italijanski zbornici poslanec Falconi ter dejal: „Izvemši Francosko, kjer vada strankarski duh, povsod šola in cerkev delata skupno na to, da vzgojita zarod k temeljnemu študiju in krepostim, potrebnim narodom. Le poglejte Nemčijo, Angleško, Ameriko, Švico, Holandijo, Norveško! Zakaj naj ravno mi posnemamo Francijo, kjer od dne do dne naraščajo zločinstva med mladino, staro po sedem do šestnajst let? Država nadalje nima samo namen pospeševati gospodarski in gmotni blagor državljanov, temveč tudi moralni. — Naposled pa katoličani odločno protestirajo proti temu, da se tako krši slobodna vest in konstitucionalno načelo, ki na njem sloni moderna država.“

n Pastirski listi. — Postni pastirski list tržkoperskega škofa razpravlja o božjem izvoru in vrednem prejetju sv. zakramentov. Bližnji povod tej razpravi so dali tržaški socialisti, ki so o Božiču razpečevali male knjižice, v katerih so širili svoje zapeljive krive nauke, da so zakramenti in maša poznejše človeške ustanove in da jih „prvi socialist“ Kristus ni postavil. — Krški škof Dr. Mahnič je izdal pastirski list o krščanski svobodi. Verno ljudstvo se mora oprostiti suženstva ljudskega obzira, slabega časopisja („Riječki Novi List“, „Pokret“, „Obzor“, „Slobodna Riječ“, „Sloboda“ itd.) ter liberalne vlade in liberalnih javnih zastopov. „Pretežno katoliška Avstrija mora dobiti po ogromni večini svojih poslancev katoliški parlament. Čisto katoliška Istra mora dobiti čisto katoliški deželni zbor. Konečno morajo čisto katoliške občine te naše škofije dobiti od prve do zadnje za svoje čelnike in svetovalce istotako katoliško misleče možje. Za to se trdno odločimo.“

n Razpis ženitvanske podpore. Od ženitvanskih podpor Cesarice Elizabete ustanovljenih od g. barona Ambrozija Ralli leta 1876 je na razpolaganje en dar v znesku od tisoč in sto (1100) K, kateri se ima podeliti od tukajšnjega e. k. namestništva dvema ubogima zaročencema rimsko-katol. vere iz kmečkega ali delavskega stanu, ki biva v Trstu ali v okolici, ter mislita stopiti v zakonski stan tekom tega leta. Omenjeni dar se podeli 24. aprila 1908 na kateri dan ravno pade obletnica poroke Presvite pokojne Cesarice Elizabete; dotični znesek pa se izplača še le potem, ko se zaročenca v cerkvi poročita. Tisti, kateri mislijo prositi za ta dar, naj položijo dotično pismo prošnjo pri e. k. namestništvu de 30. marca t. l., ter naj dokažejo v njej:

1. da sta oba zaročenca rimsko-katoliške vere, da zaročenec ni še dopolnil pet in tridesetega leta, nevesta pa ne še tridesetega leta starosti, ter da sta oba trdnega zdravja;

2. da biva v Trstu ali v okolici vsaj 1 celo leto;

3. da njuno življenje brez madeža, da razpolagata s tolikim zaslužkom, da z njim lahko vzdržujeta eno družino;

4. zadnjič se morata zavezati, da stopita v zakonski stan še v tekočem letu.

n Morilec lastne matere oproščen. — Te dni je porotno sodišče v Ljubljani Janez Miheliča, ki je, kakor se je glasilo v prvem, od porotnikov soglasno potrjenem vprašanju dne 2. jan. 1908. v Sreberjah zoper svojo mater Marijo, v namenu jo usmrčiti, s tem, da jo je z nožem v prsa sunil, tako ravnal, da je njena smrt nastopila, oprostilo. Porotniki so namreč drugo vprašanje ali je Mihelič ravnal v taki zmotenosti misli, da se ni svojega dejanja zavedal, potrdili. — Čuje se od merodajne strani, da porotniki drugega vprašanja niso razumeli. Del navzočega občinstva je dal duška svoji sirovosti s tem, da je oproščenemu morilec lastne matere ploskal. — Iz poslaniških krogov se poroča, da se misli na korenito preosnovno zastavelega porotnega sistema. Čas bi že bil enkrat!

n Huda lakota je razsajala deloma še vedno razsaja skoro po vsej Afriki. Po več krajih se morajo od lakote umirajoči zamoreci preživljati samo s travo, s trdimi in grenkimi koreninami in malimi živalmi, podganami, opicami, črvi in gosenicami. Pomisliti je treba, da je sedaj v južni in srednji Afriki najhujša vročina. Po več mesecev ni deževalo, vsa polja so gola, trava na mnogih krajih gori, pa tudi mnogo zapuščanih bajt uni i ogenj. Prejšnji prebivalci so deloma mrtvi, deloma so se izselili. Le en del prebivalcev se trdno drži domače grude in živi usmiljenja vredno življenje. Lakota je vzela marsikaterim otrokom stariše, otroci letajo okoli nagi in lačni in iščejo pomoči v najslabših skrivališčih. — Pomoč je nujno potrebna. Milodare nabira družba sv. Petra Klaverja v Trstu, via del Ronco 6, ali pa v Ljubljani, Frančiškanske ulice 8. Darovi naj se pošiljajo s pripombo „za stradajoče“. Družba razdeli poštene vse prispevke v one dežele, ki so najbolj potrebne.

n Vožnja na tržaškem tramwayu podražena. Menda že s 15 t. m. se podražijo vozni listki v Trstu za dva vinarja, abonementi pa za 10 posto. Izvzete so pa znižane voznine v prvih urah dneva. Tudi na električni železnici Trst—Opčina se ne bo pobiralo te višje pristojbine. Ta dohodek proračunan kosmato na letnih 160.000 kron, bo služil mestu v delno amortizacijo posojila 4.800.000 kron za gradnjo električne železnice s trga Goldoni v Sv. Soboto.

n „Slovenska dijaška zveza“ je založila dvoje vrste ličnih razglednic, ki jih je izdelal mlad umetnik-dijak. Razglednice so izšle ravnokar in prebitek namenjen za ustanavljanje in vzdrževanje ljudskih knjižnic ob slovenski jezikovni meji. Zato upamo, da bo račo posegalo po njih slovensko občinstvo, posebno naša inteligenca. Razglednice se naročajo pri predsedniku S. D. Z. iur. Ivo Česniku, Gradec, Schillerstrasse 45, I. nad.

n Iz Nikolajevega zavoda v Trstu smo prejeli: V tem veselju se rado pozabi na revne in ubožne, Kdo misli na Nikolajev zavod, kdo misli na uboge služkinje? Kdo se briga za novo došlo dekle, ki pride s culico v roki iskati si službe in kruha v veliko mesto. Le par naukov svoje skrbne matere je morda prinesla s seboj, na te še misli vmes pa sanjari o udobnostih in sreči, ki jo čaka v mestu. In kaka prevara! Da ni Nikolajevega zavoda, se ne ve kam obrniti, treba jej pouka, treba jej pomoči. Vse to najde v zavodu, tu se čuti kot doma. Koliko deklet, ki nima prav nikogar, da skrbi zanje, najde tu pravo materinsko zavetišče. Koliko deklet brez sredstev nam pošilja policija sama v zavod. Pohvaliti nam je dekleta, ki se precej oprimejo službe in svoje gospodinjje, so pridne, poštene in delajo čast svojim rojakom in tudi zavodu. So tudi dekleta, ki se jim ne ljubi mnogo služiti temveč službe vedno spreminjajo; te so prave revce; Take pa zavod prime strogo in skrbi, da se nasprotstva med dekletom in gospodinjom ublažijo. Nikolajev zavod ni zato, da vabi dekleta v mesto, temveč da skrbi in pomaga le onim, ki iz tega ali onega vzroka so prisiljene zapustiti rodno vas in se podati v mesto iskati si službe.

Vse to pa stane zavod denarja, saj je treba včasih tudi do 50 deklet v njem ohraniti. V teku svojega desetletnega obstanka je sprejel zavod nad 10.000 deklet, vendar jih je moral vsled prepičlega prostora veliko odsloviti.

Slavna županstva, slavni denarni zavodi, na

vas se sedaj razpošiljajo vabila, da prihitite z malimi letnimi prispevki zavodu v pomoč in mu zagotovite ob njegovi desetletnici obstanek. Za vaše rojakinje mora zavodov odbor skrbeti, a sam ne more vsega tega prenesti, če nima pomoči od onih, od koder prihajajo sem uboga dekleta. Kar daste, to darujete svojim bližnjim rojakinjam, ker ni je slovenske vasice ne na Kranjskem ne na Koroškem ne na Primorskem, da bi je ne bilo vže zastopalo v našem zavodu deklet, ki je tu iskalo in našlo moči.

Občine, morda niti ne slutite, koliko stroškov vam prihrani zavod, ker pazi na dekleta, da vam po bolnišnicah po zaporih in odgonih ne delajo stroškov. Prispevajte nam letno malo svoto in pomagano je mnogo vam in vašim dekletom. Proslavite desetletni obstanek zavodov s tem, da naših prošenj ne zavržete.

V zavodu imamo knjižnico, skrbi se za dušno hrano s predavanjem in uči se jih štediti kar kaže delovanje „Čebelice“. — Načrtov pa ima zavod mnogo, a zgotovil jih bode, ko mu slovensko občinstvo in zavodi zagotovijo svoje naklonjenje in priznanje s tem, da mu pomagajo. Ne pustite torej propasti Nikolajevega zavoda, da ne bo brez strehe slovensko deklet, ki si bo službo iskalo v Trstu. Meseca februarja je prišlo v zavod 95 deklet, odšlo jih je pa 69.

n **Edmondo de Amicis umrl.** V Brodigheri je umrl minolo sredo eden največjih italijanskih pisateljev Edmondo de Amicis v starosti 62 let. — Značlna za njegove spise je ljubezen do mladine. Njegova knjiga „Cuore“ je dosegla 400 izdaj in je bila prevedena v mnoge druge jezike.

n **Tržaški deželni zbor** bode sklican na 16. t. m.

n **Protí umazanemu berilu v Belgiji.** Pravosod o ministrstvo je naročilo generalnemu državnemu pravdniku, da mora iz izločb dati odstraniti vse umazane podobe in knjige. Protí trgovcem z književnimi uaznanostmi se bo postopalo vso strogo in brez ozirov.

n **Zimske vojaške vaje** se bodo vršile v Istri in sicer sredi marca. Trajale bodo pet dni. Predstavljale bodo vojnemu stanju odgovarajoče prodiranje tržaške garnizije proti puljski. Preizkusila se bo vojna sposobnost vojaštva v kraškem terenu v neugodnem letnem času.

n **Za železniške čuvaje.** S 1. julijem 1908. pridejo železniški čuvaji državnih železnic v III. plačilni razred uslužbencev. — S tem se jim zvišajo plače od 750 kron, oziroma 850 in 950 K na 1400 K.

n **Olajšave pri zrelostnih izpitih na gimnazijah.** Naučno ministrstvo je že dovršilo načrt za za preosnovo gimnazijskih zrelostnih izpitov, ki ima že letos stopiti v veljavo. Pri ustnih izpitih znižajo število predmetov, odpade namreč izpit iz fizike in zgodovine. — Pri ostalih predmetih ustnih skusenj bodo pogoji za oprosenje lažji kakor do sedaj. Pri pismenih izpitih odpadeta latinsko-nemška in naloga iz matematike.

n **Grozen požar v Ameriki.** — 50 Slovencev zgorelo. — Dne 4. marca je nastal v javni šoli v predmestju v Clevelandu vsled pregretja neke peči požar, ko je bil pouk ravno končan in so se otroci uvrščali, da zapuste šolo. Voditeljica je dala takoj običajno znamenje, da gori. Ta signal se v ameriških šolah ponavlja vsak teden. — Tudi sedaj so mislili otroci, da je navadna rešilna poizkušnja ter so začeli po vrstah korakati proti izhodom. Toda naenkrat so švigili plameni iz kleti in prvo nadstropje se je udrlo. S tretjega nadstropja, kamor niso segle rešilne lestvice, ki so bile prekratke (!) so otroci skakali skozi okna na cesto, kjer so obiežali z razbitimi udi. Ob izhodih so se kmalu nagromadili kupi izgorelih otrok, ki so zapirali pot drugim. Obleka otrok je bila vsa v plamenu. Pred šolo so se nakupičili starši, ki so morali pnslušati obupno vpitje svojih malih in jih gledati, kako so živi goreli. — Neki oče je zasledil svojo hčerko v gruči in jo hotel potegniti iz ognja, a izdril ji je roko. Otrok je bilo v šoli 360. **Stošestdeset ogorelih trupel so že spravili s pogorišča, med njimi 50 slovenskih otrok.** Večina otrok je bila nemških staršev. Zgoreli so tudi štirje učitelji. — Sto pet otrok in pet učiteljic se je posrečilo rešiti. Neka učiteljica se je borila s pestmi, da bi prišla do vrat, pohodili so jo! Neki Wallace Upton se je preril večkrat skozi ogenj in rešil 18 otrok. Potem se je zgrudil nezavesten in kmalu na opeklinah umrl. — Šolska stavba je bila zelo pomanjkljiva; staro trinadstropno poslopje iz opeke, zelo ozko zidano, s samo enim vporabnim izhodom. Šolskega slugo Sandy-ja in njegovo ženo so zaprli, ker sta onadva zakrivila grozno nesrečo. Vrata za slučaj sile, ki bi imela biti odprta, sta bila namreč zaklenila.

n **Preiskave proti Lloydovim natakarnjem.** Svoj čas je uprava Lloydova naznanila sodnji precejšnje število natakarnjev, ki da so si prisvojili predmetov, ki so bili last avstrijskega Loyda. Vsled tega se je vršila hišna preiskava v mnogih družinah Lloydovih uslužbencev in se je našlo tudi sumljivih stvari, o katerih so pa dotičniki trdili, da so jih kupili na javnih dražbah ali pa sicer plačali. Sedaj je sodnja odstopila preganjanje proti 26 obdolženecem, dočim je pričakovati rešitev glede nadaljnih 15 natakarnjev še ta teden.

Iz okolice.

o **Iz sv. Jvana pri Trstu** nam poročajo: Ob priliki zadružnega kurza, ki se je vršil te dni pri nas, smo imeli vsak večer predavanja. V ponedeljek zvečer je govoril g. deželni poslanec Lampe o pravi izobrazbi ljudstva v nasprotstvu s praznim frazarskim inteligentstvom, ki le ubija zdravi smisel za resnico in ljudsko pravost in za delo v korist ubožcu. Vspodbujal je zlasti mladeniče iz Slov. kršč. izobraž. društva, naj sledijo lepemu vzgledu, ki ga vidijo te dni v učenju naših zadružnikov, naj bodo ponosni, da se to velekoristno delo za slovenski in hrvatski narod vrši ravno v njihovi sredi. Iz tega ljudsko izobraževalnega delar bo vstal nov rod, ki bo najboljša branba našega naroda in gmočno boljše bodočnosti. Za dr. Lampetom je govoril g. Mihael Bolčić iz Boljunca, ki je slavil krščansko socialno ljudsko misel ter popisoval, koliko dobrega stori eno tako društvo, ter je pozival vso tržaško okolico in Istro, naj se osnujejo povsod taka društva brez strahu pred nasprotnikom. — G. Vekoslav Jugo iz Kastavščine je pozival k osnovanju gospodarskih društev. — G. Škerlj je popisoval razliko med našimi splošno koristnimi društvi in še med kapitalističnimi.

V tork zvečer je predaval g. dr. Lampe o liberalizmu in socialni demokraciji. Narisal nam je postanek liberalizma in nam v zelo poljudni obliki natanko pokazal, kako škodljiv in nesmiseln je liberalizem za ljudstvo. Zato tudi med ljudstvom ni nesel ugodnih tal, kajti ljudstvo ljubi le onega, ki mu pomaga. Liberalizem pa tega ne zna. G. predavatelj nam je tudi mokračje pokazal v pravi luči in ker jih sedaj poznamo, se bomo skrbno ogibali tako liberalizma, kakor tudi socialne demokracije.

V sredo je prihitel med nas g. dr. Krek, kateri se je pripeljal naravnost z Dunaja. Prišel bi bil že v ponedeljek, a so ga nujni posli nenadoma klicali na Dunaj. Zvečer nam je ob obilni udeležbi burno pozdravljen, predaval o delavskem vprašanju. Razložil in dokazal nam je, da za delo v tistih organizacijah, ki ne poznajo krščanske načeln, so ljudje samo za nekaj asa. Kaj trajnega, stalnega je v takih razmerah nemogoče. Krščanstvo edino priznava enakost vseh. — Vsi ljudje imajo enako pravico do življenja. Krščanstvo spoštuje in povzdiguje telesno delo. — Liberalno gospodstvo je hotelo uveljaviti toie načelo: Vsak delavec je prodajalec, ki prodaja svojo delavske moči. — Protí temu načelu se je treba boriti. Zakaj delodajalec bo kupil delavsko moč, kakor se bo njemu zdelo in če delavec ne bo hotel sprejeti pogojev, ga bo postavil na cesto. Zato je treba delavcu stalnosti. Če hočemo, da bodo ljudi imeli stalna načela, morajo imeti tudi stalen kruh. In zato so potrebne delavske organizacije, katerih glavni namen je delavcu pomagati, da bo kolikor mogoče dobro prodal svoje delavske moči. Nad pet čet ure nam je govoril g. predavatelj in burno odobravanje in ploskanje nam je porok, da so ga navzoči dobro razumeli in si globoko v srce vtisnili njegove lepe besede. Ker nam za to številko pomanjkuje prostora, smo primorani nadaljno poročilo o teh večernih sestankih in posebno o zabavnem večeru v četrtek odložiti za prihodnjo številko.

o **Ribiške zadruge** mislijo ustanoviti na Proseku in v sv. Križu. Na Proseku imajo že pripravljani odbor.

Iz Istre.

i **Konferenca zaradi gospodarske povzdige Istre.** V soboto se je pričela in končala v finančnem ministrstvu na Dunaju konferenca za gospodarsko povzdigo Istre. Predsednik sekojski načelnik Dr. Engel je pozdravil udeležence, na kar je deželni glavar istrski, dr. Rizzi, razvijal načrt, kako bi se imelo povzdigniti šolstvo, dobiti pitne vode, graditi ceste, urediti reke — med njimi Rižano — povzdigniti poljedelstvo, morsko ribarstvo, podpirati paroplovne družbe, ustanoviti humanitarne zavode itd. Priporočal je gradnjo železnice Poreč—Pazin in Lupoglava—Matulje. — Dr. Laginja je zahteval trgovsko in pomorsko šolo v Medulinu, ter

razdelitev državnega gozda pri Motovunu med kmete, manjših vodovodnih naprav in celo vrsto drobnih del, o katerih je izročil predsedniku spomenico. Profesor Spinčić je zahteval toliko državne podpore za šolstvo, da bi se lahko odpravile šolske takse, nadalje pouk nekaterih predmetov na obrtni šoli v Trstu v hrvaškem in slovenskem jeziku, nižjo obrtno šolo v Buzetu, gospodarsko šolo v Dobrinju, kmetijsko v Pazinu, pomorsko v Voloskem s tečajema v Medulinu in Baški novi, pomnožitev poljedelskih potovalnih učiteljev, železniško zvezo Herpelje—Šapjane, vodovodno akcijo v velikem štilu, podporo parobrodni družbi, ki jo ustanovljajo v Puntu, telefonsko zvezo Opatija-Trst in trgovsko pristanišče v Preluki, ki bi konkurirala Reki. — Govorila sta še poslanec Bartoli, ki se je pridružil izvajanjem dr. Rizzija in dr. Brunner iz Trsta, ki je izvedel, da Trst ni zapopaden v akciji za Istro.

i **Suspendiran notar.** — Disciplinarni svet deželnega višjega sodišča v Trstu je suspendiral notarja v Podgradu v Istri Fr. Dubroviča. Isti se bo imel zagovarjati radi poneverjenja. Govorilo se je že delj časa, da imenovani notar nima svoje pisarne v najlepšem redu; ve pa se tudi, da so temu krive žalostne družinske razmere.

i **Uboj iz maščevanja.** — V Kantridi na cesti v Volosko je predprošlo noč 33-letni Fran Kosec, delavec v reški kemiški tovarni, doma iz Kranjske, iz zasede ustrelil 25-letnega Štefana Dobriniča, uslužbenega v ladjišču „Danubius“, rojenega v Pazinu. Vzrok zločinu je staro sovraštvo. — Truplo Dobriničevega so prenesli v mrtvašnico v Kastvu. Ubijalca so pa ljudje, ki so čuli strele, prijeli in izročili orožnikom, ki so ga odvedli v Volosko.

Naročajte in razširjajte „ZARJO!“

Iz Krasa.

k **Iz Rodika.** — Pozno zvečer po ožji volitvi dne 9. t. m. je stal trop dečkov od 12—16 let starih, na cesti pred šolskim poslopjem, odkoder so doneli veseli glasovirjevi zvoki. — Starejši med njimi, kakor „Šlaverjev“, „Gombačev“ in „mežnarjev“ ki so še lani trgali hlače v šolskih klopeh, so govorili živahno o dolitiki. „Šlaverjev“, egar mati vsakokrat kupi v Trstu „Edinost“ ali pa „Slov. Narod“ ter to doma s slastjo prebira svoji družini in tudi sosedam, in katera je nagovarjala žene, naj pri stanovskem nauku ne dajejo navadne miloščine, zakliče veselo: Naša je zmaga — živio Štrekelj! Bolj zmerni „Gombačev“ in „mežnarjev“ pa mu nekako žalostno odgovorita: Ne kriči že živio, kajti kdo ve, kako bo; mi roditelji smo sicer zmagali nad klerikalci, ali tam gori na hribih, tam je hudič! — Nadebudna mladina! Srečen Rodik!

k **Iz Rodika.** — V nedeljo dne 1. marca sem imel opravka v Rodiku. Prišel sem tja, ko so se začele večernice. A tega ne bi bil videl, da nisem slučajno slišal zvoniti vkup. Kajti v jedni krémi prav pred cerkvijo je bilo polno dvorišče „mož“ in fantov, ki so „balotali“ in nekaj otrok, dočim je pred drugo krémo izgledalo, kakor da bi dajala „Urška“ na placi predstavo, A najlepše je bilo tole, kar gotovo služi rodiškemu prebivalstvu, zlasti obč. možem in še nekemu drugemu v nemalo čast. Po cesti za cerkvijo med župniščem, šolo in obč. pisarno v „šnopsariji na placi“ je hodil gor in dol cel kup šolarjev — moških in ženskih — deloma našemljenih, z rudečo cunjjo na kolcu spredaj, in z neprestanim kli-anjem: „Živio Štrekelj!“ Kakor sem zvedel, naučili so se tega od velikih, celo od svojih očetov in nekateri tudi od mater. Pred šolo ste stali dve mladi ženi, katerima je to napravljalno ne malo veselje.

k **Bogokletneži.** — Iz Rodika nam pišejo: Dne 9. t. m. v dan volitve je šel naš župnik ob 9. uri zvečer „z Bogom“ v Dane. Na cesti sredi vasi je prišel nasproti brat tuk. podžupana p. d. „heler“, ki je dal nezaupnico škofu. Ko je zagledal, da neso sv. popotnico, je začel klicati streljo in „oštijati“. Tisti, ki so spremljali, so se nad tem bogokletjem začeli zgražati. Naznanjeno je to sicer orožnikom, a najbrže se bo izteklo vse po navadi, da bo namreč stvar zaspala, ker gre za poštenega liberalca. Ta surovež ima 6 malih otročičev. Kaj bo iz njih? To, kar je iz otrok njegove matere-pijanke, ki nikdar ne gre v cerkev.

Razne stvari.

r Krvavi boj z biki. — Iz Lime se poroča: V čast ameriškega brodovju se je tu priredil običajni boj z biki, ki se je v nazočnosti predsednika republike Peru, članov vlade in diplomatskega zbora vršil v areni. Bik je atakiral toreadorja Bonarillo, ga nabodel na roge in vrgel 20 metrov daleč stran. Ameriški častniki in pomorščaki so razburjeni zapustili areno, dočim je peruško ljudstvo zahtevalo, da se boj nadaljuje. Na bika se je spravil matador Tadilla, toda se je izpodtaknil predno se je mogel približati se mu toliko, da bi ga zabodel. Bik se je zaletel vanj in mu rog zasadil v prsa. Vzlic temu je matador imel še toliko moči, da je bika z mojstrskim zabodom končal. Nato je sam izdahnil. Krvoločno ljudstvo je vzlic temu zahtevalo, da se boj vrši dalje.

Ubili japonski kapitan. — Ubili so neznanci ničvredneži v Marseillu nekega japonskega kapitana, ki se je ponoči vračal na svojo ladjo, ki je v ondotnem pristanišču bile zasidrane. Banditi so ga tudi oropali.

r Ljubimko zastupil s strihninom. — 28letni kočijaž Giuseppe della Ca v Luganu je zastupil svojo 25letno ljubimko Emilijo Meghini s tem, da ji je med med zamešal strihnina. Hotel se je je na ta način iznebiti, ker je imela poroditi. Della Ca se je pred petimi leti na enak način iznebil druge ljubimke, kakor je sam priznal pred preiskovalnim sodnikom.

r Starodavni samostan Sinaja ob sedmograški meji na Rumunskem je koncem prošlega meseca do tal pogorel. Samostan je bil preje krasna srednjeveška trdnjava. Ustanovil ga je bil Princ Mih. Cantacuzeno 1695 ter mu podaril velikanska posestva. Zgorela je dragocena knjižnica. V bližini Sinaje se nahaja kraljevsko letovišče, grad Poleš, kje biva najrajši pesnica-kraljica Carmen-Sylvia.

r Kako se selijo velike knjižnice. Kraljeva knjižnica v Kodanju se je imela preseliti v novo poslopje. Da bi prišle dragocene knjige kar najhitreje in najceneje, nepoškodovane in v starem redu na svoje mesto, zgradili so med starim in 120 metrov oddaljenim novim poslopjem nadzemsko železnico, po kateri je drčalo sem in tje 24 vozov, dokler niso bili vsi zakladi shranjeni.

r Važno spreobrnjenje. — V Mehiki (Severna Amerika) je prestopil v katoliško cerkev Viljem Sloan, jeden izmed najbolj gorečih protestantskih misijonarjev. Sezidal je več protestantskih cerkev in urejeval več protestantskih časopisov. Sedaj bo pa posvetil vse svoje zmožnosti službi katoliške cerkve.

Knjižico „Ples“

katero je razven šest škofijskih uradnih listov (Celovec, Gorica, Ljubljana, Maribor, Poreč in Trst) priporočilo še mnogo drugih slovenskih in hrvaških listov, kar najtopleje priporočamo. Cena 70 vinarjev brez pošte. Naroča se: Uprava «Ples-a» TRST Vincenzo Bellini 2, IV.

Slovenski Marijin Dom v Trstu.

Slovenici in Slovenke pošiljajte prispevke č. g. blagajniku - tajniku Andreju Zink, duhovnik, Trst (nova cerkev Sv. Vincenca).

Edina mehanična

Tovarna pohištva

v Trstu

tvrdke Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa 46.

— Skladišča Piazza Rosario št. 1. —

Meblirana soba se odda takoj v najem pri pošteni slovenski družini v ulici s. Sebastiano št 7, III. nadstr. (blizu magistrata.)

Svetko Stanibal Skerl

Trst, Sv. Ivan.

priporoča svojo bogato založeno prodajalnico jestvin in pekarno.

Pošilja na deželo tudi poštno pošiljatve od 5 K. naprej.

Posebno se priporoča čč. duhovščini.

Zahtevajte „Zarjo“

po vseh gostilnah in javnih lokalih! V Trstu dobite za sedaj „Zarjo“ na prodaj v teh-le tobakarnah:

- Rubnič, via sette Fontane 14
- Supanz, via Vinc. Bellini 13
- Frank, via Stadion 10
- Hrešak, campo Belvedere 1
- Bruna, via del Rivo 44
- Stanič, via molin piccolo 14
- Mose, via Miramar 1
- Bruni, piazzetta s. Lucia 1
- Grammatico, via del Bosco 1
- Schmied, via delle Acque 2
- Magnolo, via Belvedere 49
- Skerl, pri sv. Ivanu

Josip Raže

Trst - mizarski mojster - Trst

Via Giulia. — Telefon št. 1971.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna stavbinska in druga mizarska dela. Posojuje tudi različne odre in scenerije za vsako igro ali koncert. Postrežba točna. Cene jako nizke.

Obrtno in konsumno društvo Sv. Ivan

(pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

javlja sl. občinstvu, da je svoje prostore preustrojilo v najnovjšem sloju.

Ima na razpolag. veliko dvorano v pritličju, najmodernejši pivski salon ter tri sobe rezervirane za krstv. poroke in društvene sestanke.

Toči domačevino, istrsko črno, belo vipavsko, kraški teran in refošk v buteljkah.

Za obilni obisk se priporoča: Načelnistvo.

ZALOGA

likerjev v sodčih in buteljkah

JAKOB PERHAYC

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor

vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah.

Postrežba točna. — Cene zmerne. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu

Via Farneto 18, II. nadstr.

Kdorkoli ima kaj usmiljenja in krščanske ljubezni, bode gotovo kaj pripomogel za to velevažno zavetišče za brezposelne služkinje.

Kupite čevlje

— pri poštem slovenskem čevljarskem mojstru —

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

— Ta mojster vam postreže po domače, — z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

Trgovsko-obrtna zadruga

Via S. Francesco d'Assisi št. 2, I. n. **V TRSTU** Via S. Francesco d'Assisi št. 2, I. n.

kjer je bila prej «Tržaška posojilnica in hranilnica». — Telefon št. 16-04.

Poštno hranilnični račun 74679.

Sprejema hranilne vloge od vsako-5° Sprejema tudi vloge po 1 K na teden, gar, tudi če ni član, in je obrestuje po 5° tako da se po 260 tednih dob 300 K

Sprejema hranilne knjižice tujih zavodov, in je realizuje ne da se bi obrestovanje pretrgalo. — Daje v najem hranilne pušice, katere so najprimernejše sredstvo za varčevanje v družinah — posebno pa, pri nedoraslih. Hranilne pušice se odpirajo le v uradu. — Deleži so po 20 K in po 2 K.

Nadaljna pojasnila se dajejo v uradu med uradnimi urami, ki so: ob delavnikih od 9—12 d. in 3—5 p. Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu registrirana zadruga z neomejenim jamstvom.

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge tudi od 4 1/2% Davke plača hranilnica sama. neudov in jih obrestuje po Za varnost vlog jamčijo udje.

(280) z vsem svojim premoženjem v znesku približno en milijon kron in pol. Za večje vloge se tudi dajo višje obresti po ustnem pogovoru s stranko. — Hranilnica in posojilnica je pod nadzorstvom svetoivanske duhovščine. — Vsak krščansko misleč Slovenec naj vlaga svoj denar le pri Ljudski hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu pri Trstu.

Razširjajte in priporočajte „ZARJO“